

det er det at nøjes med mindre, end man til enhver Tid har Magt til at gennemføre, det er det, de Herrer have gjort sig skyldige i, og derfor have de begaaet en Svigten af deres eget Program, et Forræderi mod deres egne Principper. De Herrer havde Magten til at gennemføre deres eget Forslag; de have ikke gjort det, fordi de ikke have villet gøre det, fordi de i Virkeligheden ikke have villet have fuld lige og almindelig Valgret, uanset økonomiske og sociale Kaar. Her forelaa der en Situation af ganske enestaaende Art, hvor et Reformkrav gennem Menneskealdre havde vokset sig stærkt i Befolkningen, som Gang paa Gang havde faaet Folketingets Tilslutning, og som Regeringen havde godkendt. Her forelaa dette enestaaende Reformkrav, og de havde kun behøvet een Ting, nemlig Fastholden derved, saa havde de Herrer været i Stand til at gennemføre det.

Nu faa vi jo at vide, hvis vi ikke have vidst det i Forvejen, hvor svag i Virkeligheden Konservatismen stod, om Regeringen og dette Tings Flertal havde fastholdt sit eget Programforslag, nu faa vi det at vide, om vi ikke vidste dette i Forvejen. Jeg vidste det meget godt. Naar den ærede Indenrigsminister talte om, at Højre netop ved at give efter i Fjor havde styrket sig selv og gjort en Kamp umulig, er det jo at vende Forholdet fuldstændig paa Hovedet. Nej, det er dog klart, at netop naar det konservative Parti begynder at vige, at glide, og netop naar det som Følge deraf splittes — netop derigennem bliver det svagt, og netop derigennem vilde Demokratiet have staaet stærkere. Men ville de Herrer have Vidnesbyrd, saa kunne de læse Højrepressen og den konservative Presse i denne Tid, de kunne læse, hvad de frikonservatives Hovedorgan — og for Resten ogsaa eneste Organ her i Landet — skriver. Dette Parti er saaledes stillet, at det har kun et eneste Blad til sin Raadighed; det har kun otte Landstingsmænd, men alligevel er det det Parti, som dikterer Forliget. Deres Hovedorgan, deres eneste Organ skriver følgende: Inden ret længe vil man — hvis Kampen var bleven optaget, hvis Forliget var strandet — „faa en Reform, der absolut bliver mindre konservativ end den, Overenskomsten byder. Lige saa sikkert er det, at den konservative Indflydelse paa Toldreformen og Forsvarssagen vil blive stærkt svækket.“ Det er „Berlingske Tidendes“ Ord, det er de frikonservatives Motivering af at gaa ind paa dette Forlig. „Berlingske Tidende“ skriver

videre: at Konservatismen — hvis Forliget var strandet — vil føres ud i Magtesløsheden ved Løsningen af Toldreformen og Forsvarssagen, og at Landet mulig vil komme ind i en storpolitisk Konflikt, i hvilken der kan tabes meget mere, end man nu kan overse — tabes meget mere for Højre, for Konservatismen, for Overklasserne, end man nu kan overse.

Ja, det er rigtigt. Ville De have et andet Vidnesbyrd fra det gamle Højres Blade, skal jeg citere, hvad „Nationaltidende“ skriver: „at de ny Valg tværtimod vilde have givet Ministeriet et saadant Flertal, at det kunde gennemføre en Valglov, en Toldlov og en Forsvarslov, der havde meget lidt med konservative Principper at gøre“, det vil sige meget at gøre med de demokratiske Principper. Det var den Udsigt, de havde, den Mulighed, som forelaa. Og ville De have en Udtalelse fra Regeringspartiets egen Lejr, skal jeg citere, hvad Regeringsorganet skriver: „Den Løsning, som kommer, hvis Forliget forkastes, vil blive adskillig mere radikal end den, der nu bydes“. Her er tre Udtalelser, en fra de frikonservatives Lejr, en fra Højres Lejr og en fra Regeringens egen Lejr, som vise, at hvis Forliget var strandet, havde vi faaet en mere radikal Valglov, end her er foreslaaet, men ikke blot det; vi havde faaet en mere demokratisk Toldlov og Forsvarslov. Vi havde faaet alle de andre Spørgsmaal, der ere oppe i Øjeblikket, løste paa en ganske anderledes demokratisk og frisindet Maade, end der nu kan blive Tale om.

Det er denne Situation, som de Herrer og Regeringen have forspildt, forspildt for lange Tider, ikke blot for sig selv, men ogsaa for alle os andre, der gennem mange Aar have staaet som Medkæmpere i det danske Demokrati. Denne enestaaende Situation have de forspildt for os og det for lange, lange Tider. En saadan Situation rejser sig ikke igen med faa Aars Mellemlum. Den er Resultatet af mange Aars Arbejde, Kamp og Bevægelse derude i den store Befolkning. Saa til sidst tilspidtes den, og saa gælder det det endelige Slag, og saa kommer det an paa, om man har Mænd i Spidsen, som kunne drage Konsekvensen af Menneskealdres Udvikling i Befolkningen. Men vi have ikke haft Mænd i Spidsen for os. Vi have haft Klude, der bøje af.

Formanden: Det ærede Medlem bruger Udtryk, som ikke kunne passere.